


МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
Вижницький фаховий коледж мистецтв та дизайну імені Василя Шкрібляка

ЗАТВЕРДЖЕНО:  
Директор коледжу  
Роман ГАВРИЛЮК  
«   » \_\_\_\_\_ 202\_ р.



**ПОЛОЖЕННЯ**  
щодо політики розвитку soft skills  
в учасників освітнього процесу  
Вижницького фахового коледжу мистецтв та дизайну  
імені Василя Шкрібляка

СХВАЛЕНО:  
Педагогічною радою коледжу  
від «08» 04 2024р. Протокол № 4

Вижниця, 2024

### **Автори-укладачі:**

**Фицделюк Віра Юріївна** – заступник директора з навчальної роботи Вижницького фахового коледжу мистецтв та дизайну імені Василя Шкрібляка, викладач методист, спеціаліст вищої категорії;

**Зазуляк Тетяна Костянтинівна** – методист Вижницького фахового коледжу мистецтв та дизайну імені Василя Шкрібляка, викладач методист, спеціаліст вищої категорії.

## Тезаурус

**Воркшоп** (англ. – workshop, робоча майстерня, де засвоюються найбільш практичні навички) - інтенсивний навчальний захід, на якому учасники навчаються самостійно, перш за все, завдяки власній активній роботі.

**Коучинг** - це партнерство з клієнтами у креативному процесі, що провокує нове мислення та надихає клієнта збільшити до максимуму свій особистий та професійний потенціал (за визначенням ICF).

**Лідерство** - це вплив на людей таким чином, щоб вони досягали результатів, демонструючи при цьому стандарти і якість роботи вище свого звичайного рівня і робили це з бажанням. Лідерство характеризується наявністю послідовників.

**Конфлікт-менеджмент** (лат. conflictus – зіткнення, англ. management - управління) – мистецтво управління конфліктами – це цілеспрямований вплив щодо усунення (мінімізації) причин, що породили конфлікт, або корекція поведінки його учасників.

**Креативність** (лат. creatio - створення) – творча, новаторська діяльність. Креативне мислення – це спосіб мислення, при якому людина здатна відрізнити інформацію від фактів, а з урахуванням нових реалій, дана компетенція стає особливо затребуваною.

**Критичне мислення** - навичка і життєво важливий ресурс сучасної людини, що базується на законах логіки та на розумінні психологічних процесів, які протікають у нашій свідомості.

**Майстер-клас** – особливий вид узагальнення та поширення педагогічного досвіду, що представляє собою фундаментально розроблений оригінальний метод або авторську методіку, що спирається на свої принципи і має певну структуру.

**Семінар** (лат. seminarium – у переносному значенні школа) - вид групових занять, який передбачає самостійне опрацювання студентами окремих тем і проблем відповідно змісту навчальної дисципліни та обговорення результатів цього вивчення, представлених у вигляді тез, повідомлень, доповідей, рефератів тощо.

**Тайм-менеджмент** (англ. time - час, management - керування) - керування часом - сукупність методик оптимальної організації часу для виконання поточних задач, проєктів та календарних подій.

**Тренінг** - це форма групової роботи, що забезпечує активну участь і творчу взаємодію учасників між собою і з наставником (тренером тощо), і одночасно

передбачає процес пізнання себе та інших, спілкування, ефективне опанування знань, формування умінь і навичок та розширення досвіду.

**Deadline** (англ. – крайня межа чи граничний термін (дата або/чи час) - термін до якого має бути виконано певне завдання.

**Soft skills** (т. зв. «м'які навички», «соціальні навички», «універсальні навички» чи «навички успішності») - комплекс неспеціалізованих, надпрофесійних навичок, які відповідають за успішну участь у робочому процесі, високу продуктивність і, не пов'язані з конкретною сферою. До soft skills зараховують навички комунікації, лідерство, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, вміння залагоджувати конфлікти, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміння важливості дедлайнів, здатність логічно і системно мислити, креативність та інше. До соціальних навичок також зараховують знання іноземних мов, в першу чергу англійської мови. Іноді вживається синонімічний термін transferable skills (навички, що їх можна переносити). Мова йде про навички, що вважаються цінними на будь-якому робочому місці, незалежно від професійної сфери».

## 1. Загальні положення

1.1. Політика розвитку soft skills в учасників освітнього процесу (далі - Політика) Вишницького фахового коледжу мистецтв та дизайну імені Василя Шкрібляка (далі - Коледж) провадиться відповідно до

- Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», чинних Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності,

- наказу Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 977 «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»,

- наказу Міністерства освіти і науки України від 01.07.2021 № 749 «Про затвердження Положення про акредитацію освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти»,

- Національної рамки кваліфікацій,

- «Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» («Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area», 2015),

- Постанови Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників»,

- Методичних рекомендацій для експертів Національного агентства щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми (рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти протокол від 29 серпня 2019 р. №9)

- інших нормативно-правових документів, що регулюють освітній процес.

1.2. Коледж провадить власну політику стосовно розвитку soft skills, яка поширюється на усіх учасників освітнього процесу – здобувачів фахової передвищої/вищої освіти, викладачів та працівників навчально-допоміжного та адміністративно-управлінського персоналу (через систему особистого розвитку).

Ця Політика також зумовлює співпрацю з працедавцями та випускниками, впливає на репутаційний капітал ЗФПО.

1.3. Мета Політики – сприяти формуванню висококваліфікованого конкурентоспроможного фахівця в професійній сфері; гармонізації soft skills із потребами стейкхолдерів; сприяння особистісному розвитку всіх учасників освітнього процесу; плекання культури міжособистісних взаємин.

1.4. Політика ґрунтується на принципах антропоцентризму, толерантності, демократизації освіти, студентоцентрованого навчання, партнерства учасників освітнього процесу, поєднання теорії з практикою.

1.5. Основні підходи до формування soft skills: компетентнісний, інтегральний, гуманістичний, гуманітарний, антропоцентричний, синергетичний, когнітивний, аксіологічний, андрагогічний.

## 2. Реалізація політики розвитку SOFT SKILLS

2.1. Політика розвитку soft skills у Коледжі передбачає комплексне формування універсальних навичок за такими двома траєкторіями (згідно Британської платформи інтернет-навчання SkillsYouNeed):

- персональні soft skills – тайм-менеджмент (у т.ч. політика deadline), саморозвиток (у т.ч. знання іноземних мов), управління емоціями, організація харчування, догляд за тілом, спортивні тренування, ефективний сон;
- інтерперсональні soft skills – комунікація, робота у команді, ведення переговорів, конфлікт-менеджмент, лідерство.

2.2. Концепція формування політики розвитку soft skills у Коледжі спрямована на забезпечення сучасного формату навчання усіх учасників освітнього процесу, який дозволяє набувати універсальних компетенцій, які представлені як модель «4К», що передбачає вміння людей знайомитись, чітко домовлятися про розподіл праці, ставати командою, не зривати дедлайни, ефективно підтримувати зв'язок:

- communication (комунікація),
- cooperation (кооперація, співробітництво),
- creativity (креативність),
- critical thinking (критичного мислення).

2.3. Коледж у своїй Політиці підтримує пропозиції ключових зовнішніх стейкхолдерів, які акцентують увагу на наступних якостях особистості, які є пріоритетними незалежно від сфери професійної діяльності:

- командна робота – здатність працювати в команді і виконувати свої завдання, поєднуючи індивідуальні навички з іншими членами команди для досягнення загальної мети;
- комунікативні навички – здатність передавати інформацію людям чітко, просто, ефективно і зрозуміло;
- гнучкість – спроможність приймати негативні та неочікувані зміни і негайно шукати нові творчі рішення;
- лідерство – здатність приймати рішення і керувати підлеглими;
- тайм-менеджмент – набір методик і технологій, які дають можливість людині здійснювати планування особистого часу з метою підвищення ефективності та раціональності його використання;
- стресостійкість – комплекс особистісних якостей, що дозволяють переносити значні інтелектуальні, вольові та емоційні навантаження без особливих шкідливих наслідків для власного здоров'я та здоров'я оточуючих;
- прийняття рішень – вміння визначити найкращий шлях, що забезпечує максимальну ефективність і успішність отримання результату з мінімальними витратами особистих чи командних ресурсів;
- управління конфліктами – уміння домовлятися, мінімізувати конфліктні ситуації і не допускати напруженої атмосфери у команді.



2.4. Основна ідея концепції формування соціальних навичок – це створення так званого «емоційного інтелекту» у всіх учасників освітнього процесу через систему особистісного розвитку, яка передбачає набуття ключових компетенцій, навичок і якостей, серед яких:

- навички самоосвіти, вміння працювати із джерелами інформації, прагнення саморозвитку, налаштованість отримувати новий професійний досвід;
- креативність, здатність генерувати принципово нові ідеї;
- націленість на результат і здатність бути відповідальним за результати діяльності;
- здатність до професійного зростання і навчання впродовж життя;
- толерантність, відмова від будь-яких проявів дискримінації за гендерною, расовою, національною, релігійною приналежністю;
- вміння уникати конфліктів або адекватно діяти в умовах конфліктної ситуації та ін.

Для *здобувачів фахової передвищої/ вищої освіти* передбачені різновекторні можливості розвитку soft skills, а саме:

1) інтерактивність дисциплін загальної та професійної підготовки, які забезпечують компетентності майбутнього фахівця в межах спеціальності;

2) індивідуальна траєкторія навчання здобувача передбачає вибір окремих освітніх компонентів з переліку вибіркового навчальних дисциплін у кожній освітньо-професійній програмі (далі ОПП), що регламентується Положенням про порядок реалізації права на вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої та фахової передвищої освіти у Вижницькому фаховому коледжі мистецтв та дизайну імені Василя Шкрібляка;

3) неформальна та інформальна освіта – очна (гостьові лекції, тренінги, майстер-класи, семінари, пленери, відеоуроки, мистецькі студії тощо), дистанційна (масові відкриті онлайн-курси, вебінари, практикуми онлайн та офлайн). Здобувачі мають право на визнання результатів такого навчання згідно Положення про порядок - визнання результатів навчання у Вижницькому фаховому коледжі мистецтв та дизайну імені Василя Шкрібляка, отриманих у неформальній та інформальній освіті;

5) speaking club, інтелектуальні ігри та квести, культурно-мистецькі челенджі, art weekends, фестивалі мистецьких професій, соціально-корисні проекти;

6) організація роботи студентського самоврядування (студентський парламент, студентський старостат, рада гуртожитку);

7) щорічні навчально-тренінгові програми з розвитку лідерства, креативності та soft skills, організовані психологічною службою Коледжу;

8) залучення до активної громадської та волонтерської діяльності.

Для *педагогічних працівників* розвиток soft skills відбувається через:

1) систему безперервного професійного розвитку згідно Положення про підвищення кваліфікації та стажування викладачів Коледжу та Положення про порядок підвищення кваліфікації та визнання результатів підвищення кваліфікації педагогічних працівників Коледжу;

2) формування здатності будувати траєкторію кар'єрного зростання, долати труднощі й психологічні бар'єри, які заважають особистісному та професійному розвитку;

3) активну діяльність у професійних спілках, участь у фахових конкурсах, науково-практичних конференціях та симпозіумах, творчих виставках, педагогічних воркшопах, тощо.

Для *інших учасників освітнього процесу* розвиток soft skills відбувається шляхом їх залучення

1) до роботи у дорадчих органах управління закладом освіти (адміністративній раді, раді з профілактики правопорушень) та у профспілковому комітеті;

2) тренінгових програм з тайм-менеджменту, навчальних лекторіїв з конфліктології, практичних занять з психології лідерства;

3) суспільно значущих, культурних, спортивних акцій, які організовуються закладом освіти.

2.5. У Політиці формування та розвитку soft skills у Коледжі беруть участь усі структурні підрозділи закладу освіти:

- навчальна та методична частини;

- відділення та циклові комісії;

- органи студентського самоврядування, творчі колективи, предметні гуртки, спортивні секції);

- практичний психолог.

2.6. Основні *завдання структурних підрозділів* щодо політики розвитку soft skills:

- *навчальна частина та навчально-методичний кабінет* – у своїй роботі зорієнтовані на впровадження та розвиток програм підвищення кваліфікації шляхом набуття усіма учасниками освітнього процесу нових компетентностей у межах професійної діяльності (спеціалізовані навчальні курси, тематичні семінари, семінари-практикуми, семінари-тренінги, інші види), а також у тісній співпраці здійснюють планомірний розвиток soft skills через координацію діяльності усіх структурних підрозділів Коледжу;

- *відділення та циклові комісії* – у взаємодії з навчальною частиною, навчально-методичним кабінетом, завідувачем практиками, центром сприяння працевлаштуванню випускників, роботодавцями спрямовують свою діяльність на розроблення, моніторинг, оновлення ОПП та ОП з метою забезпечення набуття здобувачами фахової передвищої/вищої освіти soft skills упродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОПП/ОП;

- *органи студентського самоврядування, творчі колективи* – організовують та проводять культурно-освітні заходи (тематичні вечори та зустрічі, виставки, концерти, показ фільмів, конкурси, екскурсії, челенджі, акції, спортивні змагання, туристичні походи тощо), які сприяють формуванню та



розвитку комунікаційних навичок, вмінню працювати в команді, креативності тощо;

- *практичний психолог* проводить тренінги, коучинг, інтерв'ювання, індивідуальні та групові консультації з учасниками освітнього процесу з питань особистісного та професійного розвитку, а також усвідомлення ними необхідності формування та розвитку як професійних навичок, так і soft skills задля успішної професійної діяльності.

2.7. Реалізація Політики забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, а саме:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися іноземною мовою;
- компетентності у галузі техніки і технологій роботи і відповідних матеріалах;
- креативність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- творча компетентність;
- підприємливість і фінансова грамотність;
- інші компетентності, передбачені стандартами освіти.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння:

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в професійній діяльності,
- критичне та системне мислення,
- здатність логічно обґрунтовувати позицію,
- творчість,
- ініціативність,
- вміння конструктивно керувати емоціями,
- оцінювати ризики,
- приймати рішення,
- розв'язувати проблеми,
- здатність співпрацювати з іншими людьми.

2.8. Політика передбачає формування soft skills за допомогою сучасних *освітніх технологій*:

- *контекстної (практико-орієнтованої) технології*, яка передбачає відбір предметного змісту навчання та врахування соціального контексту професійної діяльності, на основі яких відбувається соціальногуманітарна, фундаментальна і професійно-практична підготовка майбутніх фахівців;

- *особистісно-орієнтованої технології*, у центрі якої – особистість; ця технологія спрямована на:

1) створення освітнього середовища, в якому забезпечуються умови для забезпечення розвитку особистості в усіх видах діяльності (навчальної, професійної, спортивної, оздоровчої, суспільноорганізаційної);

2) культивування гуманного ставлення до особистості, урахування її індивідуально-психологічних особливостей, підтримання прагнень до інтеріоризації соціумних і культурних цінностей, духовного збагачення;

3) забезпечення комфортних, безпечних, безконфліктних умов під час виконання будь-яких видів діяльності;

4) психологічний комфорт, насамперед, забезпечується шляхом створення ситуації успіху й дає змогу максимально реалізувати природний потенціал особистості;

- *технологій розвитку критичного мислення* суб'єктів освітнього процесу шляхом застосування таких форм, методів і прийомів, які забезпечують формування навичок адекватно оцінювати нові обставини (невизначені умови) діяльності, обирати стратегії подолання труднощів і розв'язання потенційних проблем, які можуть виникнути в процесі діяльності, ухвалювати обмірковані й незалежні рішення;

- *інформаційно-комунікаційних* і, зокрема, симуляційних технологій, які з-поміж іншого мінімізують вплив стресових ситуацій на особистість.

## 2.9. Шляхи розвитку soft skills:

- розвиток комунікативних навичок у процесі навчання (командна участь у дебатах під час семінарських занять, участі у студентських конференціях та фахових конкурсах, підготовці доповідей із застосуванням презентації online чи offline;

- саморозвиток;
- зворотній зв'язок між стейкхолдерами освітнього процесу;
- застосування досвіду внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів та колег;
- курси, майстер-класи, тренінги тощо.
- проходження практик, професійна діяльність;
- залучення до волонтерства та самоврядування;
- опрацювання літератури (книг, статей, рекомендацій тощо);
- гейміфікація освітнього процесу.

## 2.10. Інструменти розвитку soft skills:

- педагогічний/ творчий воркшоп – інтенсивний навчальний захід, під час якого учасники навчаються завдяки власній активній роботі;

- коучинг безпосереднього керівника чи зовнішніх менторів (індивідуальний чи груповий, у т.ч. онлайн, вебінари) – як метод мотивації до змін;

- тренінгові програми;
- короткотермінові чи довготривалі проекти (культурні, мистецькі, соціальні);
- інтерактивні симуляції, що моделюють реальну професійну діяльність;
- ділові ігри;

- практикуми, вебінари онлайн та офлайн;
- професійні конкурси, науково-практичні конференції та симпозиуми, творчі виставки, мистецькі фестивалі;
- гостьові лекції, майстер-класи, мистецькі студії;
- пленери;
- туристичні походи, екскурсії, спортивні змагання тощо.

2.11. Імплементация Політики передбачає широке використання методів діагностики учасників освітнього процесу, організацію на постійній основі заходів, спрямованих на ефективність адаптації учасників освітнього процесу, запобігання професійним деформаціям і професійному вигоранню педагогічних працівників.

### **3. Моніторинг реалізації та ефективності Політики розвитку soft skills**

3.1. Моніторинг реалізації та ефективності Політики розвитку soft skills в учасників освітнього процесу в Коледжі здійснює Центр забезпечення якості освіти.

3.2. Центр забезпечення якості освіти наприкінці навчального року оприлюднює звіт про ефективність політики у сфері формування soft skills, що містить відомості про:

- моніторинг (опитування, анкетування, інтерв'ювання тощо учасників освітнього процесу);
- результати моніторингу: виявлені сильні та слабкі сторони реалізації Політики;
- рекомендації, надані для усунення недоліків;
- проведені структурними підрозділами заходи щодо розвитку soft skills.

### **4. Прикінцеві положення**

4.1. Дане Положення затверджується Педагогічною радою Коледжу і вводиться в дію наказом Директора Коледжу.

4.2. Положення набирає чинності з моменту його затвердження.

4.3. Відповідальність за впровадження Положення несуть гаранті ОПП, навчальна частина.

4.4. Положення підлягає перегляду та доопрацюванню, відповідно до змін нормативної бази України в сфері фахової передвищої та вищої освіти.

4.5. Усі зміни та доповнення до Положення вносяться шляхом затвердження нової редакції.



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ВИЖНИЦЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ МИСТЕЦТВ ТА ДИЗАЙНУ  
ІМЕНІ ВАСИЛЯ ШКРІБЛЯКА

Наказ

«08» 04 2024 р.

м. Вижниця

№ 89/4

Про введення в дію Положення  
щодо політики розвитку soft skills  
в учасників освітнього процесу

У зв'язку із затвердженням Положення щодо політики розвитку soft skills в учасників освітнього процесу Вижницького фахового коледжу мистецтв та дизайну імені Василя Шкрібляка Протоколом педагогічної ради №4 від 08.04.2024 року

НАКАЗУЮ:

1. Вважати Положення щодо політики розвитку soft skills в учасників освітнього процесу Вижницького фахового коледжу мистецтв та дизайну імені Василя Шкрібляка від 08 квітня 2024 року таким, що введено в дію з дати затвердження педагогічною радою.

2. Контроль за виконання наказу залишаю за собою.

Директор

Роман ГАВРИЛЮК